

© Ministerstwo Sprawiedliwości, www.ms.gov.pl [Tłumaczenie zostało już opublikowane na oficjalnej stronie Ministerstwa Sprawiedliwości]. Zezwolenie na publikację tego tłumaczenia zostało udzielone przez Ministerstwo Sprawiedliwości wyłącznie w celu zamieszczenia w bazie Trybunału HUDOC. Niniejsze tłumaczenie nie jest dla Trybunału wiążące.

© Ministerstwo Sprawiedliwości, www.ms.gov.pl [Translation already published on the official website of the Polish Ministry of Justice]. Permission to re-publish this translation has been granted by the Polish Ministry of Justice for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC. This translation does not bind the Court.

© Ministerstwo Sprawiedliwości, www.ms.gov.pl [Traduction déjà publiée sur le site Internet officiel du Ministère de la Justice polonais]. L'autorisation de republier cette traduction a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour. La présente traduction ne lie pas la Cour.

Zestawienie – Sprawy dotyczące orientacji seksualnej

Marzec 2012 roku

Niniejsze zestawienie nie jest wiążące dla Trybunału i nie ma charakteru wyczerpującego

Sprawy dotyczące orientacji seksualnej

Małżeństwo

Schalk i Kopf przeciwko Austrii (skarga nr 30141/04)

24 czerwca 2010 roku

Skarżącymi jest para osób tej samej płci, pozostających w stałym związku. Skarżący zwrócili się do władz austriackich o wydanie zezwolenia na zawarcie przez nich małżeństwa. Ich wniosek został oddalony ze względu na fakt, iż małżeństwo może zostać zawarte jedynie pomiędzy osobami płci przeciwnej. Stanowisko to zostało podtrzymane przez sądy.

Trybunał w pierwszej kolejności stwierdził, że związek skarżących mieści się w pojęciu "życie rodzinne" na równi ze związkiem dwóch osób różnej płci. Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka nie nakłada jednak na Państwo obowiązku wydania zezwolenia na zawarcie małżeństwa parze osób tej samej płci. Władze krajowe były najlepiej umocowane do tego, aby ocenić i wyjść naprzeciw potrzebom społeczeństwa w tym zakresie, mając na uwadze fakt, że instytucja małżeństwa ma głęboko zakorzenione konotacje społeczne i kulturowe, różniące się znacznie pomiędzy społeczeństwami. Nie stwierdzono naruszenia Artykułu 12 (prawo do zawarcia małżeństwa) oraz Artykułu 14 (zakaz dyskryminacji) w związku z Artykułem 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego) Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka.

Adopcje

Fretté przeciwko Francji (skarga nr 36515/97)

26 lutego 2002 roku

Odmowa uwzględnienia wniosku złożonego przez osobę homoseksualną o wyrażenie zgody na adopcję dziecka.

Trybunał stwierdził, że władze krajowe były uprawnione do uznania, że prawo do adopcji, na które powołał się skarżący, jest ograniczone przez interes dziecka przeznaczanego do adopcji, pomimo uzasadnionych aspiracji skarżącego oraz bez odniesienia się do kryterium osobistych wyborów. Nie stwierdzono naruszenia Artykułu 14 (zakaz dyskryminacji) w związku z Artykułem 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego). Naruszenie Artykułu 6 – prawo do rzetelnego procesu.

E.B. przeciwko Francji (skarga nr 43546/02)

22 stycznia 2008 roku

Nieuwzględnienie wniosku kobiety stanu wolnego, pozostającej w stałym związku z inną kobietą o wyrażenie zgody na adopcję dziecka.

Trybunał zauważył, że homoseksualizm skarżącej był decydującym czynnikiem, który wpłynął na odmowę uwzględnienia jej wniosku, podczas gdy francuski system prawny dopuszcza możliwość adopcji dzieci przez osoby samotne, otwierając tym samym możliwość adopcji przez osobę homoseksualną stanu wolnego. Stwierdzono naruszenie Artykułu 14 Konwencji w związku z Artykułem 8.

Gas i Dubois przeciwko Francji (skarga numer 25951/07)

15 marca 2012 roku

Skarżący to dwie mieszkające ze sobą kobiety. Skarga dotyczyła odmowy uwzględnienia wniosku pierwszej skarżącej o adopcję niepełną dziecka drugiej skarżącej.

Nie stwierdzono naruszenia Artykułu 14 (zakaz dyskryminacji) i Artykułu 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego): Trybunał uznał, że sytuacja prawna skarżących nie mogła być porównana do sytuacji pary małżeńskiej w kwestii przysposobienia przez drugiego rodzica. Trybunał nie znalazł także żadnych dowodów na istnienie różnic w traktowaniu ze względu na orientację seksualną skarżących, ponieważ pary przeciwnej płci, które wstąpiły w formalny związek partnerski miały także zamknięty dostęp do adopcji niepełnej. W odpowiedzi na zarzut skarżących, że pary przeciwnej płci będące w zarejestrowanym związku partnerskim mogłyby obejść wspomniany zakaz wstępując w związek małżeński, Trybunał przypomniał swoje ustalenia w zakresie dostępu do małżeństwa osób tej samej płci (wyrok w sprawie Schalk i Kopf przeciwko Austrii).

Prawa rodzicielskie

Salgueiro da Silva Mouta przeciwko Portugalii (skarga nr 33290/96)

21 grudnia 1999 roku

Odebranie ojcu prawa do wspólnej opieki nad dzieckiem z powodu jego homoseksualizmu.

Decyzja sądów portugalskich w znacznej mierze opierała się na fakcie, że skarżący był osobą homoseksualną oraz że „dziecko powinno przebywać w tradycyjnej portugalskiej rodzinie”. Trybunał stwierdził, że rozróżnienie oparte na orientacji seksualnej nie mieści się w ramach dozwolonych Konwencją. Stwierdzono naruszenie Artykułu 14 (zakaz dyskryminacji) w związku z Artykułem 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego).

J.M. przeciwko Wielkiej Brytanii (skarga nr 37060/06)

28 września 2010 roku

W następstwie rozwodu opieka nad dziećmi została powierzona byłemu mężowi skarżącej. Skarżąca została zobowiązana do uczestnictwa w kosztach związanych z wychowaniem dzieci. W 1998 roku skarżąca weszła w intymny związek z inną kobietą. Przepisy, które miały zastosowanie w owym czasie – przed wprowadzeniem ustawy o związkach partnerskich – przewidywały możliwość obniżenia alimentów w przypadku, gdy nie sprawujący opieki rodzic wszedł w nowy związek formalny bądź nieformalny, nie uwzględniając jednak związków osób tej samej płci.

Trybunał uznał, że zasady dotyczące obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, przed wprowadzeniem ustawy o związkach partnerskich, dyskryminowały osoby pozostające w związkach tej samej płci. Stwierdzono naruszenie Artykułu 14 (zakaz dyskryminacji) łącznie z Artykułem 1 Protokołu 1 do Konwencji (ochrona własności).

Zatrudnienie

Lustig-Prean i Beckett przeciwko Wielkiej Brytanii (skarga nr 31417/96 i 32377/96) oraz Smith i Grady przeciwko Wielkiej Brytanii (skarga nr 33985/96 i 33986/96)

27 września 1999 roku

Perkins i R. przeciwko Wielkiej Brytanii (skarga nr 43208/98 i 44875/98) oraz Beck, Copp i Bazeley przeciwko Wielkiej Brytanii (skarga nr 48535/99, 48536/99 i 48537/99)

22 października 2002 roku

Skarżący zostali wydalenii ze służby w siłach zbrojnych wyłącznie z powodu swojego homoseksualizmu.

Trybunał stwierdził, że środki zastosowane wobec skarżących stanowiły szczególnie poważne ingerencje i nie były uzasadnione przez „przekonujące oraz istotne przyczyny”. Stwierdzono naruszenie Artykułu 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego). W pewnych sprawach stwierdzono naruszenie Artykułu 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego). W sprawie *Beck, Copp i Bazeley*: nie stwierdzono naruszenia Artykułu 3 (zakaz niehumanitarnego lub poniżającego traktowania).

Prawa społeczne

Mata Estevez przeciwko Hiszpanii (skarga nr 56501/00)

10 maja 2001 roku (decyzja o dopuszczalności)

Brak prawa do renty po zmarłym partnerze tej samej płci.

Hiszpańskie ustawodawstwo odnoszące się do prawa do renty po zmarłym służy osiągnięciu słusznego celu (ochrona rodziny na bazie więzów małżeńskich), a różnice w traktowaniu można uznać za mieszczące się w zakresie marginesu swobody uznania Państwa. Trybunał uznał skargę za niedopuszczalną.

P.B. i J.S. przeciwko Austrii (skarga nr 18984/02)

22 lipca 2010 roku

Odmowa objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym homoseksualnego partnera osoby ubezpieczonej. Przed nowelizacją ustawy z lipca 2007 roku austriackie prawo przewidywało, że wyłącznie bliscy krewni osoby ubezpieczonej lub partnerzy przeciwnej płci mogą być uznawani za osoby na utrzymaniu.

Trybunał uznał, że przed lipcem 2007 roku miało miejsce naruszenie Artykułu 14 (zakaz dyskryminacji) w związku z Artykułem 8 (prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego). W wyniku nowelizacji ustawy z lipca 2007 roku stosowne przepisy stały się neutralne w kwestii orientacji seksualnej partnerów, co w opinii Trybunału położyło kres naruszeniu.

Prawo do najmu

Karner przeciwko Austrii (skarga nr 40016/98)

24 lipca 2003 roku

Odmowa wyrażenia zgody osobie homoseksualnej na wstąpienie w stosunek najmu po zmarłym partnerze.

Trybunał nie podzielił stanowiska, że całkowite wykluczenie osób pozostających w związkach homoseksualnych ze wstąpienia w stosunek najmu było podyktowane koniecznością ochrony rodziny. Stwierdzono naruszenie Artykułu 14 (zakaz dyskryminacji) w związku z Artykułem 8 (prawo do poszanowania mieszkania).

Kozak przeciwko Polsce (skarga numer 13102/02)

2 marca 2010 roku

Odmowa wyrażenia zgody na wstąpienie przez osobę homoseksualną w stosunek najmu po zmarłym partnerze.

Trybunał nie podzielił stanowiska, że całkowite wykluczenie osób pozostających w związkach homoseksualnych ze wstąpienia w stosunek najmu było podyktowane koniecznością ochrony rodziny. Stwierdzono naruszenie Artykułu 14 (zakaz dyskryminacji) w związku z Artykułem 8 (prawo do poszanowania mieszkania).

Prawo do zgromadzania się i stowarzyszania się

Bączkowski i in. przeciwko Polsce (skarga nr 1543/06)

3 maja 2007 roku

Skarżący prowadzą kampanię na rzecz praw osób homoseksualnych. W 2005 roku władze lokalne odmówiły wydania zgody na organizację marszu ulicami Warszawy, który miał na celu zwrócenie uwagi opinii publicznej na występujące zjawisko dyskryminacji mniejszości, kobiet i osób niepełnosprawnych. Pomimo tego marsz się odbył.

Trybunał zauważył, że chociaż prawdą jest, iż marsz w końcu się odbył, skarżący podjęli ryzyko, ponieważ w rzeczonym czasie nie mieli oficjalnej zgody na jego organizację. Jedyne środki odwoławcze jakimi dysponowali w związku z odmową wydania zgody na paradę były środkami *post hoc*. Można zasadnie przypuszczać, że prawdziwym powodem odmowy wydania zgody była niechęć władz lokalnych do homoseksualizmu. Stwierdzono naruszenie Artykułu 11 (prawo do zgromadzania się i stowarzyszania się) oraz Artykułu 13 (prawo do skutecznego środka odwoławczego).

Alekseyev przeciwko Rosji (skarga nr 4916/07, 25924/08 oraz 14599/09)

21 października 2010 roku

Sprawa dotyczyła skarg rosyjskiego działacza na rzecz praw gejów na wielokrotne oddalenie przez władze Moskwy jego wniosków o organizację marszy „gay-pride”.

Trybunał uznał, że zakazy organizacji przedmiotowych marszy i pikiet nie były konieczne w społeczeństwie demokratycznym. Stwierdził ponadto, że Pan Alekseyev nie miał dostępu do efektywnego środka odwoławczego, aby zakwestionować rzeczone zakazy oraz że były one dyskryminujące z uwagi na jego orientację seksualną. Stwierdzono naruszenia Artykułu 11 (prawo do zgromadzania się i stowarzyszania się), Artykułu 13 (prawo do efektywnego środka odwoławczego) oraz Artykułu 14 (zakaz dyskryminacji).

Homofobia i złe traktowanie w zakładzie karnym

Vincent Stasi przeciwko Francji (skarga nr 25001/07)

Sprawa dotyczyła środków zastosowanych przez władze więzienia w następstwie złego traktowania osadzonego.

Trybunał uznał, w okolicznościach danej sprawy oraz mając na uwadze fakty które zostały mu przedstawione, że władze zastosowały wszystkie środki, których w rozsądnej ocenie można było od nich oczekiwać, celem ochrony skarżącego przed krzywdą fizyczną. Trybunał nie stwierdził naruszenia Artykułu 3.

Mowy nienawiści na temat orientacji seksualnej

Vejdeland i in. przeciwko Szwecji

9 lutego 2012 roku

Sprawa dotyczyła wydania wyroku skazującego wobec skarżących za rozpowszechnienie w szkole średniej około 100 ulotek, które w ocenie sądów zawierały treści obraźliwe względem osób homoseksualnych. Skarżący rozpowszechniali ulotki za pośrednictwem organizacji pod nazwą Młodzież Narodowa, pozostawiając je w lub na szafkach uczniów.

Treści umieszczone w ulotkach zawierały, w szczególności, stwierdzenia, że homoseksualizm jest „dewiacją seksualną” i ma „moralnie destrukcyjny wpływ na istotę społeczeństwa” oraz że ponosi odpowiedzialność za rozwój HIV oraz AIDS. Skarżący twierdzili, że nie zamierzali wyrażać pogardy dla homoseksualistów jako grupy i

oświadczyli, że celem ich działania było zapoczątkowanie dyskusji na temat braku obiektywizmu w edukacji w szwedzkich szkołach.

Trybunał uznał, że stwierdzenia te stanowiły poważne i szkodliwe zarzuty, nawet jeżeli nie nawiązywały w sposób bezpośredni do aktów nienawiści. Trybunał podkreślił, że dyskryminacja ze względu na orientację seksualną jest tak poważna jak dyskryminacja ze względu na „rasę, pochodzenie lub kolor”.

W konkluzji Trybunał nie stwierdził naruszenia Artykułu 10, ponieważ ingerencja w korzystanie przez skarżących z prawa do wolności wypowiedzi była słusznie uznana przez władze Szwecji za konieczną w społeczeństwie demokratycznym ze względu na ochronę dobrego imienia i praw innych.
